

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN DR. AYYÜCE TÜRKÜŞ TAŞ'A AİT 7/47961 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Devlet Su İşleri (DSİ) Genel Müdürlüğü kayıtlarında, Adana il geneli için sanayi kullanma amaçlı ruhsatlandırılmış 477 adet belgeli yeraltı suyu kuyusu bulunmakta olup bu kuyuların tamamı ön yüklemeli sayaç sistemine sahiptir. Bu nedenle de sanayi amaçlı ruhsatlı kuyular içerisinde ölçüm sistemi bulunmayan kuyu bulunmamaktadır.

Ön yüklemeli sayaç sistemiyle her kuyu için ruhsatta belirlenen yıllık tahsis miktarı tanımlanmakta ve tahsis miktarının üzerinde yeraltı suyu çekilmesi engellenmektedir. Bu sistem sayesinde, kullanıcının kendisine tahsis edilen yıllık su miktarının üzerinde çekim yapmasının önüne geçilmiştir.

Adana ilinde ruhsatsız veya mevzuata aykırı yeraltı suyu kullanımına ilişkin 60 adet işlem kaydı bulunmaktadır. Bu kuyular hakkında 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun kapsamında, tutanak düzenlenerek, idari para cezası uygulanmıştır. Ayrıca 2 adet kuyu da kapatılmıştır. Ruhsatsız kuyulara yönelik tespit, denetim ve gerekli idari işlemler ilgili mevzuat kapsamında yürütülmektedir.

Adana ilinde ve Aşağı Seyhan Havzası'nda yeraltı suyu seviyeleri DSİ rasat kuyuları vasıtasıyla izlenmektedir. Mevcut veriler kapsamında kritik seviyeye gerileyen bir bölge bulunmamakta olup mevcut gözlem ve kayıtlar kapsamında, yeraltı suyunun aşırı çekimine bağlı olarak doğrulanmış bir tuzlanma veya deniz suyu girişimi tespit edilmemiştir.

Sanayi amaçlı yeraltı suyu kullanımında öncelikle kuyunun belirlenen maksimum çekim kapasitesinin aşılmasına izin verilmemektedir. Ayrıca işletmenin su ihtiyacının belirlenmesi amacıyla ilgili sanayi kuruluşundan, sanayi odası tarafından düzenlenen su ihtiyaç raporu istenmektedir. Talep edilen su miktarının yüksek olması veya mevcut yeraltı suyu koşulları açısından ilave değerlendirme gerektirmesi halinde, yapılacak çekimin akifer sistemi ve zemin üzerindeki etkilerinin ortaya konulması için akademik nitelikte hidrojeolojik/jeoteknik değerlendirme raporu hazırlanmaktadır.

Bu değerlendirmelerde aşırı çekimin zemin çökmesi, obruk oluşumu veya benzeri hidrojeolojik-jeoteknik risklere yol açıp açmayacağı incelenmektedir. Uygun bulunan tahsis miktarı, ön yüklemeli sayaç sistemine tanımlanarak, çekim bu miktarla sınırlandırılmaktadır.

Su Verimliliği Yönetmeliği kapsamında endüstriyel kullanımlar da dahil olmak üzere sektörel su kullanımlarının izlenmesi, kayıt altına alınması, orantısız su kullanımlarının ve su kayıplarının azaltılması, ekosistemlerin ve su kaynaklarının korunarak her türlü su kullanımında verimliliğin sağlanması hedeflenmektedir. Yönetmelik gereği, organize sanayi bölgeleri, serbest bölgeler, endüstri bölgeleri ve endüstriyel işletmeler için su verimliliği sistemini kurarak su verimliliği belgelendirme yükümlülüğü bulunmaktadır.

Mezkûr Yönetmelik ile yürürlüğe giren belgelendirme kriterleri arasında atıksuların geri kazanılarak yeniden kullanılması, yağmur suyunun hasadı yapılarak uygun alanlarda değerlendirilmesi ve proses suyunun sistem içerisinde çevrilmesi ve döngüsel su kullanımı uygulamalarına yönelik mevcut en iyi teknikler yer almaktadır.

Sözü edilen su verimliliği tekniklerinin uygulanması, döngüsel su kullanımının sağlanması, atıksu geri kazanımı ve yeniden kullanımına yönelik teknik çözümler, rehber dokümanlar ve uygulamalarla sanayi sektöründe %50'ye varan oranlarda su kazanımı sağlanması hedeflenmektedir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Adana ili yeraltı suyu kaynaklarının daha ayrıntılı ve güncel şekilde değerlendirilmesine yönelik, Seyhan Havzası Hidrojeolojik Etüt Raporu ile Ceyhan Havzası Hidrojeolojik Etüt Raporu çalışmaları yüklenici firmalar tarafından yürütülmektedir. Kuyu bazındaki kullanıcı ve tesis bilgilerinin kamuoyuna doğrudan açılması ise veri güvenliği, kişisel veri ve ticari mahremiyet hususları çerçevesinde değerlendirilmektedir.

Çukurova Havzası; Seyhan ve Ceyhan Nehir Havzaları içinde yer almaktadır. Bakanlığımız tarafından iklim değişikliğinin su kaynaklarına etkileri ülkemizin tamamında 2100 yılına kadar belirlenmiş ve iklim değişikliğine uyum faaliyetleri planlanmıştır.

İklim değişikliğinin en önemli etkilerinden biri olan kuraklıklara karşı hazırlıklı olunması ve kuraklık risklerinin olumsuz etkilerinin asgari düzeye indirilmesi maksadıyla; Seyhan ve Ceyhan Havzaları Kuraklık Yönetim Planları hazırlanmıştır.

Farklı kuraklık senaryolarına göre su potansiyelinin hesaplandığı, çevresel ihtiyaçlar gözetilerek suyun sektörlere tahsisi havza ölçeğinde planlandığı Seyhan Havzası Sektörel Su Tahsis Planı hazırlanmıştır.

Yerüstü ve yeraltı suyu kaynaklarının iyi su durumuna ulaşılması maksadıyla alınması gereken tedbirler ve maliyetler ile tedbirlerden sorumlu kurumların belirlendiği Seyhan Havza Yönetim Planının hazırlanması çalışmalarına devam edilmektedir.

Bununla birlikte, kuraklıkla mücadelede kriz yönetimi yerine risk yönetimi yaklaşımını esas alan “Kuraklık Tahmini ve Erken Uyarı Sistemi” (KTEUS) kurulması çalışmaları devam etmektedir.

Ayrıca, yukarıda mezkûr çalışmalara ilaveten, Su Verimliliği Seferberliği kapsamında Değişen İklimle Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023-2033) kapsamında kentsel, endüstriyel ve tarımsal sektörler başta olmak üzere her alanda su verimliliğinin sağlanmasına yönelik ulusal hedefler, uzun vadeli stratejiler ve 2023-2033 dönemine ilişkin sektörel eylemler belirlenmiştir.

Belgenin ekinde yer alan sektörel eylem planlarında kentsel, tarımsal ve endüstriyel kullanımlar başta olmak üzere yüksek su tüketimine sahip sektörlerde; su kayıplarının azaltılması, su verimliliği sağlayan teknik ve teknolojilerin kullanımı, gri su, yağmur suyu, arıtılmış atıksu gibi geleneksel olmayan su kaynaklarının geri kazanılarak kullanılması, suya göre planlama yapılması, tarımda modern sulama sistemlerinin kullanılması gibi eylemler yer almaktadır.

Adana ilinde yeraltı suyu kaynaklarının mevcut durumunun korunması, sürdürülebilir kullanımının sağlanması ve uzun dönemli değişimlerin izlenmesine yönelik çalışmalar hâlihazırda farklı bileşenler halinde yürütülmektedir.

Sanayi amaçlı kuyularda tahsis edilen su miktarları, ön yüklemeli sayaç sistemleriyle sınırlandırılmakta, ruhsatsız ve mevzuata aykırı kuyulara yönelik denetimler yapılmakta ve gerekli idari işlemler uygulanmaktadır. Bunun yanında Seyhan Havzası ve Ceyhan Havzası hidrojeolojik etüt çalışmaları devam etmekte olup bu çalışmalar kapsamında yeraltı suyu potansiyeli, mevcut kullanım durumu, kuyu envanteri, seviye değişimleri, su kalitesi ve havza bazında kullanım baskıları ayrıntılı şekilde değerlendirilecektir.

Yeraltı suyu gözlem ağının yeni gözlem kuyuları ile genişletilmesi ve bu kuyularda limnigraf sistemleri kullanılarak sürekli seviye takibi yapılması öngörülmektedir. Uzun dönemli izleme sonuçları üzerinden yeraltı suyu seviyelerindeki eğilimler, aşırı çekime bağlı olası etkiler ile özellikle kıyı kesimlerinde tuzlu su girişi ve tuzlanma riski değerlendirilecektir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Elde edilecek etüt ve izleme sonuçlarının ilerleyen dönemlerde yeraltı suyu tahsislerinin gözden geçirilmesi, gerekli görülen alanlarda çekim miktarlarının sınırlandırılması, gözlem ağının geliştirilmesi ve koruma tedbirlerinin belirlenmesinde bilimsel veri altyapısı oluşturması hedeflenmektedir.